

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Psihologie și Științe ale Educației
1.3 Departamentul	Psihopedagogie Specială
1.4 Domeniul de studii	Științe ale Educației
1.5 Ciclul de studii	Nivel licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Psihopedagogie Specială/ Profesor psihopedagog L060070020

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Psihologia clinică a persoanelor cu dizabilități						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. asoc. dr. Carmen Costea-Bărluțiu						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. asoc. dr. Carmen Costea-Bărluțiu						
2.4 Anul de studiu	3	2.5 Semestrul	5	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/ laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/ laborator	14
Distribuția fondului de timp:					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					ore
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					31
Tutoriat					25
Examinări					5
Alte activități:					2
3.7 Total ore studiu individual					83
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Numărul de credite					5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Este indicată parcurgerea disciplinelor: <ul style="list-style-type: none"> • Psihologia generală și a personalității • Introducere în psihiatrie • Psihopedagogia tulburărilor emoționale și comportamentale
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicarea metodelor de evaluare a tulburărilor clinice la copii, tineri, adulți și a disfuncțiilor la nivelul sistemului familial (scale, interviuri structurate)

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> • videoproiector • laptop
-------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • imprimantă
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> • videoproiector • laptop

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea complexă (psihosocio-pedagogică) a copiilor, tinerilor și adulților cu CES • Facilitarea incluziunii școlare, profesionale și sociale a persoanelor cu CES
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicarea principiilor și a normelor de deontologie profesională fundamentate pe opțiuni valorice explicite în relație cu drepturile și demnitatea persoanelor cu deficiență/handicap • Cooperarea eficientă în echipe de lucru profesionale, interdisciplinare, specifice desfășurării proiectelor și programelor din domeniu

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • analiza semnificației clinice a dizabilității, a implicațiilor și consecințelor asupra sănătății mentale la nivel individual; • identificarea rolului serviciilor de sănătate mentală și a funcțiilor psihologului clinician în asistența persoanelor cu dizabilități și a familiilor acestora;
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • analiza responsabilităților și competențelor necesare psihologului clinician; • discutarea codurilor etice a profesiei; • analiza modelelor cognitive și psihodinamice referitoare la sănătatea psihică, patologia psihică și tratamentul psihologic; • discutarea mecanismelor de adaptare la boală și dizabilitate; • analiza mecanismelor specifice adaptării la pierdere, doliu și moarte, în contextul dizabilității; • formarea unor abilități specifice diagnosticului și evaluării clinice a copilului și adultului cu dizabilități; • discutarea modelelor sănătății și bolii psihice; • analiza caracteristicilor categoriilor nosologice care apar cu frecvență ridicată în practică; • discutarea problemelor etice și legale din domeniul clinic, cu impact asupra abordării persoanelor cu dizabilități; • abordarea specificului cercetării în domeniul psihologiei clinice și a unor tipuri de design frecvent implementate în domeniu.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Istoricul dezvoltării psihologiei clinice. Definierea psihologiei clinice și relația acesteia cu alte discipline psihologice	prelegerea dezbateri	
2. Atitudinea clinică și responsabilitățile psihologului clinician. Competențe în psihologia clinică a adultului și copilului	prelegerea exercițiul	

3. Factori de risc și reziliență în psihopatologie. Modele ale sănătății și bolii în psihologia clinică	prelegerea expunerea interactivă	
4. Evaluare și diagnostic în psihologia clinică. Evaluarea clinică a persoanelor cu dizabilități	prelegerea exercițiul	
5. Rolul îngrijorării și gândirii negative în psihopatologie	prelegerea analiza critică	
6. Ticurile și tulburările comportamentului stereotip. Sindromul Tourette	prelegerea exercițiul	
7. Tulburările de eliminare: enurezisul și encoprezisul	dezbaterea studiul de caz	
8. Specificul tulburărilor depresive la persoanele cu dizabilități și familiile acestora.	prelegerea analiza de caz	
9. Particularități cognitive, neurofiziologice și genetice ale tulburărilor anxioase la copii și adulți	prelegerea studiul de caz	
10. Abuzul fizic, emoțional și sexual al copilului.	prelegerea studiul de caz	
11. Aspecte ale îngrijirii în regim de asistență parentală a copilului, adopția și plasamentul familial a copilului cu și fără dizabilități	prelegerea brainstorming-ul	
12. Fenomenul de burn-out în condițiile muncii cu persoane cu dizabilități severe și persoane cu boli cronice	prelegerea studiul de caz	
13. Aspecte etice și legale în Psihologia Clinică	prelegerea studiul de caz	
14. Cercetarea în domeniul clinic: studii realizate pe cazuri individuale, studii de grup și studii la nivel de populație	prelegerea dezbaterea	

Bibliografie

- Abi-Jaoude, E., Kideckel, D., Stephens, R., Lafreniere-Roula, M., Deutsch, J., Sandor, P. (2010). Tourette Syndrome: A Model of Integration, în Carlstedt, R.A. (ed.). Handbook of Integrative Clinical Psychology, Psychiatry and Behavioral Medicine, Springer Publishing Company, New York;
- Bassell Crowe, A. (2005). Recent History of Clinical Psychology, în Plante, T.G. (ed.). Contemporary Clinical Psychology, John Wiley&Sons, Inc., New Jersey;
- Beidel, D.C., Bulik, C.M., Stanley, M.A. (2012). Abnormal Psychology, Pearson Education Inc., Boston;
- Carr, A. (1999). The Handbook of Child and Adolescent Clinical Psychology, Brunner-Routledge;
- Cheshire, K., Pilgrim, D. (2004). A Short Introduction to Clinical Psychology, SAGE Publications, Londra;
- David, D. (2006): Conceptualizarea clinică cognitiv-comportamentală, în David, D. (2006): Relația terapeutică cognitiv-comportamentală, în Tratat de psihoterapie cognitive și comportamentale, Ed. Polirom, Iași, p. 133-147
- David, D. (2006): Psihologie clinică și psihoterapie. Fundamente, Ed. Polirom, Iași
- Freeman, A., Felgoise, S.H., Davis, D.D. (2008). Clinical Psychology: Integrating Science and Practice, John Wiley&Sons, Inc., New Jersey;
- Friman, P.C., Freeman, K.A. (2010). Enuresis and Encopresis, în Thomas, J.C., Hersen, M. (eds.). Handbook of Clinical Psychology Competencies, Springer, New York;
- Hupp, S.D.A., Jewell, J.D., Reitman, D., LeBlanc, M. (2010). Competencies in Child Clinical Psychology, în Thomas, J.C., Hersen, M. (eds.). Handbook of Clinical Psychology Competencies, Springer, New York;
- Kowalski, R.M., Leary, M.R. (2004). The Interface of Social and Clinical Psychology: Key Readings in Social Psychology, Taylor and Francis, Routledge;

Manuel, G. (2005). Foundations and Early History of Clinical Psychology, în Plante, T.G. (ed.). Contemporary Clinical Psychology, John Wiley&Sons, Inc., New Jersey;

Miu, A.C., Visu-Petra, L. (2010). Anxiety Disorders in Children and Adults: A Cognitive, Neurophysiological and Genetic Characterization, în Carlstedt, R.A. (ed.). Handbook of Integrative Clinical Psychology, Psychiatry and Behavioral Medicine, Springer Publishing Company, New York;

Moore, R.G., Garland, A. (2003). Cognitive Therapy for Chronic and Persistent Depression, John Wiley&Sons, Inc., New Jersey;

Roberts, M.C., Ilardi, S.S. (2003). Handbook of Research Methods in Clinical Psychology, Blackwell Publishing;

Skolka, E. (2004). Aspecte ale asistenței bolnavului în stadiul terminal. Posibilități, limite și dileme fundamentale, Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca;

Skolka, E. (2006). Teorii explicative, modele și tehnici de intervenție în psihologia clinică și psihoterapie, Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca;

Șkolka, E. (2010): Psihologia clinică a persoanelor cu dizabilități. Suport de curs pentru anul II, ID, UBB, Secția Psihopedagogie Specială, Cluj-Napoca, format electronic

Șkolka, E.(2006): Formele psihologiei constructiviste, în Teorii explicative, modele și tehnici de intervenție în psihologie clinică și psihoterapie, Ed. Presa Universitară Clujeană, p. 136- 144

Șkolka, E.(2008): Psihologia clinică a persoanelor cu dizabilități. Suport de curs ID, Univ. Babeș-Bolyai, Cluj Napoca;

Tryon, W.W. (2010). Competencies in Adult Clinical Psychology, în Thomas, J.C., Hersen, M. (eds.). Handbook of Clinical Psychology Competencies, Springer, New York;

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Reglementări naționale și europene în domeniul psihologiei clinice și psihoterapiei	dezbateră	
2. Etica profesională în domeniul psihologiei clinice. Diversitatea umană în context clinic	exercițiul brainstorming-ului	
3. Manuale de diagnostic a tulburărilor clinice. DSM – istoric, structură, limite	dezbateră analiza critică	
4. Interviu clinic al adultului și copilului. Conceptualizarea de caz	exercițiul jocul de rol	
5. Evaluarea îngrijorării și gândirii negative. Utilizarea scalelor de evaluare în psihologia clinică	dezbateră	
6. Diagnostic diferențial: ticuri, mișcări stereotipe, repetitive – substrat neuropsihologic	exercițiul studiul de caz	
7. Evaluarea tulburărilor de eliminare. Semnificația lipsei controlului sfincterian la copil și adult	studiul de caz exercițiul	
8. Tulburări somatoforme și durerea în contextul bolii somatice cronice	studiul de caz	
9. Modelul cognitiv și modelul psihodinamic al anxietății	studiul de caz	
10. Trauma și stresul post-traumatic. Mecanisme de apărare și strategii de coping la circumstanțe traumatice	studiul de caz	
11. Ideea suicidară și riscul suicidar la copil și adult	studiul de caz exercițiul	
12. Reprezentarea morții și atitudinea față de moarte la copil și adult	dezbateră	
13. Factori care influențează adaptarea și calitatea vieții la persoanele cu boli cronice, boli terminale, dizabilități severe	prelegerea dezbateră brainstorming-ului	

14. Metode de cercetare în Psihologia Clinică: designul cu un singur de caz și designuri de cercetare la nivel de grup	analiza critică dezbateră brainstorming-ul	
<p>Bibliografie</p> <p>American Psychiatric Association (2013). Diagnostic and statistical manual of mental disorders (5th ed.), Arlington, VA, American Psychiatric Publishing;</p> <p>APA (2000). Ticurile, în DSM IV TR (2000), Ed. Asociația Psihiatrilor liberi din România, București;</p> <p>Arnaut, G.L.Y., Hill, D.A. (2010). Ethical and Legal Issues, în Thomas, J.C., Hersen, M. (eds.). Handbook of Clinical Psychology Competencies, Springer, New York;</p> <p>Asociația Psihiatrilor Liber din România (2000). Manual pentru diagnosticul și satistica tulburărilor mentale (DSM IV TR)</p> <p>Carlstedt, R.A. (2010). Integrative Multimodel Assessment and Intervention: A Clinical Protocol, în Carlstedt, R.A. (ed.). Handbook of Integrative Clinical Psychology, Psychiatry and Behavioral Medicine, Springer Publishing Company, New York;</p> <p>Carr, A. (1997): Somatic Problems, Child and Adolescent Clinical Psychology: A Contextual Approach, Psychology University College Dublin</p> <p>Dafinoiu, I. (2002): Interuiul clinic în Personalitatea. Metode calitative de abordare. Observația și interuiul, Ed. Polirom, Iași;</p> <p>Davey, G.C.L., Wells, A. (2006). Worry and its Psychological Disorders: Assessment and Treatment, John Wiley & Sons, West Sussex;</p> <p>David, D. (2006). Psihologie clinică și psihoterapie, Ed. Polirom, Iași;</p> <p>Hook, J.N., Hodges, E.K., Segal, D.L., Coolidge, F.L. (2010). Clinical Interviewing with Adults, în Thomas, J.C., Hersen, M. (eds.). Handbook of Clinical Psychology Competencies, Springer, New York;</p> <p>Ionescu, Ș; Jacquet, M-M; Lhote, C. (2002): Douăzeci și nouă de mecanisme de apărare, în Mecanismele de apărare. Teorie și aspecte clinice, Ed. Polirom, Iași, p. 121-306</p> <p>Laplache, J; Pontalis, J.B. (1994): Vocabularul psihanalizei, Ed. Humanitas, București</p> <p>Rapee, R.M., Wignall, A., Hudson, J.L., Schniering, C.A. (2009). Tratatamentul anxietății la copii și adolescenți, ASCR, Cluj-Napoca;</p> <p>Rolls, G. (2010). Classic case studies in psychology, Bookpoint Ltd.;</p> <p>Školka, E. (2003): The Adult's Image and Attitude Toward Death in Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Psychologia-Pedagogia, XLVIII,1, Cluj-Napoca</p> <p>Skolka, E. (2006). Teorii explicative, modele și tehnici de intervenție în psihologia clinică și psihoterapie, Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca;</p> <p>Školka, E.(2008): Psihologia clinică a persoanelor cu disabilități. Suport de curs ID, Univ. Babeș-Bolyai, Cluj Napoca;</p> <p>Young, J.C., Davidson, J.A., Gross, A.M. (2010). Clinical Interviewing with Children, în Thomas, J.C., Hersen, M. (eds.). Handbook of Clinical Psychology Competencies, Springer, New York;</p> <p>Colegiul Psihologilor din România, www.copsi.ro</p>		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile disciplinei sunt selectate din surse bibliografice de ultimă oră, cu maximă relevanță pentru domeniu, iar temele și exercițiile de seminar vizează realizarea legăturii dintre teorie și practica terapeutică. Abordarea teoriei este bazată pe expectanțele reprezentanților comunității științifice, respectiv sunt prezentate modele de intervenție bazate pe dovezi științifice. Studenții sunt familiarizați cu gândirea în termenii strategiilor specifice psihologiei clinice, aplicate în contextul dizabilității.
- Disciplina vizează, pe de o parte, abilitarea studenților pentru a recunoaște ca psihopedagogi practicieni eventualele tulburări psihice la persoane cu dizabilități. De asemenea, disciplina vizează abilitarea studenților pentru a identifica persoanele cu dizabilități care necesită evaluare complexă a sănătății mentale, precum și evaluarea diferitelor semne și simptome specifice unor categorii nosologice specifice. Disciplina oferă studenților deschidere spre formarea în psihoterapie, domeniu relativ nou pe piața muncii. Studenții vor dobândi, pe lângă cunoștințe teoretice, abilități practice de utilizare și construcție a unor instrumente de evaluare în domeniul clinic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	examen	examen scris	70,00%
10.5 Seminar/laborator	tema de seminar (proiect)	prezentare orală	30,00%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • definirea corectă a conceptelor specifice domeniului; • utilizarea corectă a conceptelor din domeniu, exemplificarea și operaționalizarea termenilor de specialitate; • identificarea principalelor caracteristici a tulburărilor clinice discutate; • utilizarea manualului de diagnostic a tulburărilor mentale; • aplicarea practică a unor metode și tehnici de evaluare clinică; 			

Data completării

.....

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....